

روایت کارن الیوت هاوس از اوضاع داخلی عربستان

چالش‌های آل سعود

یافتن شغل برای نسل جدید جوانان بیکار سعودی در غیاب درآمدهای سرشار نفتی به مشکل بزرگ تبدیل شده است. بهترین کاری که رژیم سعودی در این باره می‌تواند انجام دهد این است که در چشم مردمان خود آشوب منطقه‌ای را به حدی بزرگ جلوه دهد که سعودی‌ها ثبات نسبی این کشور تحت حکومت خاندان آل سعود را بهتر از هر چیز دیگری تلقی کنند.

کارن الیوت هاوس روزنامه‌نگار و تحلیل‌گر آمریکایی سابقه زیادی در بررسی مسائل استراتژیک داشته و سال‌ها در اندیشکده‌های آمریکایی کار کرده است. مدیریت در وال‌استریت ژورنال، برنده جایزه پولیتزر برای پوشش اخبار خاورمیانه، عضویت هیئت امنای شورای روابط خارجی آمریکا و دانشگاه بوستون، و هیئت مدیره مؤسسه رند از سوابق اوست. وی هم‌چنین نویسنده کتاب درباره عربستان سعودی: مردم، گذشته، دین، اشتباهات و آینده نیز هست. الیوت هاوس در متنی که به پیوست است به پشتوانه سال‌ها تجربه در امور عربستان سعودی، چالش‌های پیش روی این کشور را برشمرده است. این متن پیش از برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در آمریکا نوشته شده، زمانی که هنوز سیاست خارجی آمریکا در قبال خاورمیانه و عربستان در سایه ابهام بیشتری قرار داشت. سیاست دونالد ترامپ در خاورمیانه هنوز به درستی تصریح نشده ولی وضعیت روشن‌تر از زمان نگارش متن است و می‌توان قضاوت روشن‌تری درباره مندرجات متن داشت. گزارش اما به لحاظ برشمردن مشکلات عربستان سعودی حاوی نکات راهبردی قابل توجهی است. هاوس در انتهای این گزارش نتیجه می‌گیرد که پادشاهی عربستان سعودی با مجموعه‌ای از مشکلات و چالش‌ها مواجه است:

کاهش پایدار قیمت نفت که اقتصاد و قرارداد اجتماعی سعودی‌ها با مردم عربستان را تهدید می‌کند.

افزایش آشوب منطقه‌ای و توسعه طلبی ایران.

روابط عمیقاً فرسایش یافته عربستان و ایالات متحده آمریکا در دولت اوباما و تردید درباره سیاست‌های دولت بعدی.

تغییر نسلی در خاندان سلطنتی حاکم که مملو از رقابت قدرت بین شاهزادگان مختلف است.

وی معتقد است مشکلات داخلی عربستان سعودی عمیق‌تر از مشکلات خارجی آن هستند.

نوشتار هاوس نشان می‌دهد عربستان سعودی مشکلات اقتصادی عمیقی دارد و بالاخص در ایجاد شغل برای جوانان سعودی که ذهنیت‌هایی نامناسب برای توسعه بخش خصوصی و نیروی کار یقه آبی دارند این مشکلات بسیار شدید است. فرهنگ روابط میان دولت و شهروندان در عربستان سعودی مانعی جدی پیش روی اصلاحات در این کشور است و

حاکمان سعودی از ماجراجویی‌های خارجی، تعارض با ایران و بالا بردن سطح تنش در منطقه برای توجیه خود و ضرورت رویکردهای امنیتی استفاده می‌کنند. گزارش حاوی این نتیجه‌گیری تلویحی نیز هست که کاهش سطح تنش در منطقه، امکان فرافکنی را از حکومت عربستان سلب کرده و آن را بیشتر رو در روی مسائل داخلی قرار خواهد داد. تنش‌های خارجی همچنین موجد انسجام در ساختار خاندان سلطنتی نیز خواهد بود که در یکی از پرتنش‌ترین دوران‌های عمر خانواده سلطنتی قرار گرفته است.

گزارش کارن الیوت هاوس که از پشتوانه چند دهه فعالیت و شناخت عربستان سعودی و منطقه خاورمیانه برخوردار است، الزاماتی برای تفکر راهبردی درباره روابط ایران و عربستان نیز دارد که با توجه به مندرجات گزارش آشکار خواهد شد. به همین دلیل، این گزارش در مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری ترجمه شده‌است.

برای دریافت و مطالعه متن کامل این مقاله از لینک دانلود زیر استفاده کنید.